

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету / навчально-наукового інституту)

Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Декан факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи**

Інна ПРОКОП

«27» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МОВИ ТА МОВЛЕННЯ

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Логопедія»

(назва програми)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта (Логопедія)

(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 Освіта

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальна методика навчання мови та мовлення» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробники: **Костик Любов Богданівна**
доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти, кандидат філологічних наук, доцент

Викладачі: **Костик Любов Богданівна**
доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП

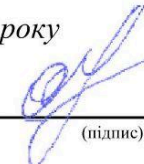

(підпис)

Інна ПЕРЕПЕЛЮК
(ім'я та прізвище)

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Марія ОЛІЙНИК
(ім'я та прізвище)

Схвалено методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2025 року

Голова методичної ради

(підпис)

Тетяна КОЛТУНОВИЧ
(ім'я та прізвище)

Навчальна дисципліна «*Спеціальна методика навчання мови та мовлення*» передбачає формування теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти під час вивчення: класифікації мовленнєвих порушень і їх вплив на психофізичний розвиток дитини; загально-педагогічних та спеціальних принципів організації навчальної діяльності дітей з порушенням мовленнєвого розвитку; методик формування звукової культури мови, навчання різних видів зв'язного мовлення дітей, словникової роботи, формування граматичної будови мови; добирати методи й прийоми педагогічно-корекційного впливу з урахуванням особливостей психофізичного розвитку дитини

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів із теоретичними питаннями спеціальної методики навчання мови і мовлення, зі змістом програм з розвитку мовлення, сформувати у них професійні компетенції в галузі методики розвитку мовлення в спеціальних (корекційних) групах (закладах) для дітей дошкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Спеціальна методика навчання мови та мовлення» змістовно взаємопов'язана з дисциплінами «Основи інклюзивної педагогіки», «Логопедія» та ін.

Результати навчання: У результаті вивчення дисципліни «Спеціальна методика навчання мови та мовлення» студент оволодіває компетентностями, визначеними стандартом вищої освіти України за спеціальністю 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: уміти здійснювати психолого-педагогічне обстеження осіб з особливими потребами та аналізувати його результати, володіти комплексом діагностичних методик визначення рівня сформованості мовленнєвих функцій та мовленнєвої діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОПП

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність (ІК) – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти в цілому та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб із особливими освітніми потребами.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб з особливими освітніми потребами.

СК-6. Здатність реалізовувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання (відповідно до обраної спеціалізації).

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-18. Здатність доцільно добирати і застосовувати психолого-педагогічні та логопедичні технології для корекції мовленнєвого розвитку осіб з різними нозологіями з урахуванням соціально-педагогічного контексту.

Програмні результати навчання

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН 7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН 20. Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного і логопедичного обстеження осіб з порушенням мовлення, визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди; рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів, визначити на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та формулювати психолого-педагогічний та логопедичний висновок

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			креатив	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	4	5	150	30	16	16	–	88	–	екзамен
Заочна	2	4	5	150	14	–	–	–	136	–	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	п	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1													
Загальні питання теорії логодидактики													

Тема 1. Предмет, мета та завдання спецметодики початкового навчання мови.	12	2	2	–	–	8	12	2	–	–	–	10
Тема 2. Поняття про систему навчання мови дітей з порушеннями мовлення.	12	2	2	–	–	8	15	–	–	–	–	15
Тема 3. Завдання та методичні принципи спеціального навчання мови та мовлення дітей із ПМР.	12	2	2	–	–	8	11	1	–	–	–	10
Тема 4. Основні засоби навчання мови та мовлення.	12	2	2	–	–	8	15	–	–	–	–	15
Тема 5. Методи та прийоми розвитку мовлення дітей із ПМР.	12	2	–	4	–	6	11	1	–	–	–	10
Разом за ЗМ1	60	10	8	4	–	38	64	4	–	–	–	60
Змістовий модуль 2												
Принципи, форми, методи та оцінювання навчальних досягнень дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку												
Тема 6. Поняття звукової культури мовлення та онтогенетичні аспекти його становлення.	10	2	2	–	–	6	8	–	–	–	–	8
Тема 7. Методика формування вимови у дітей з порушеннями мовлення.	12	2	–	4	–	6	8	–	–	–	–	8

Тема 8. Поняття граматики та її становлення в дітей дошкільного віку. Завдання, шляхи та етапи формування граматичної будови мови.	15	4	–	4	–	7	12	2	–	–	–	10
Тема 9. Методика розвитку словника у дітей з порушеннями мовлення.	13	4	2	–	–	7	12	2	–	–	–	10
Тема 10. Методика формування граматичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення.	10	2	–	2	–	6	12	2	–	–	–	10
Тема 11. Особливості розвитку зв'язного мовлення в дошкільному дитинстві.	10	2	2	–	–	6	12	2	–	–	–	10
Тема 12. Спеціальна методика формування діалогічного мовлення.	10	2	2	-	–	6	12	2	–	–	–	10
Тема 13. Завдання та зміст навчання монологічного мовлення.	10	2	–	2	–	6	10	–	–	–	–	10
Разом за ЗМ 3	90	20	8	12	-	50	86	10	–	–	–	90
<i>Усього годин</i>	150	30	16	16	-	88	150	14	–	–	–	136

Тематика лекційних занять з переліком питань

	Назва теми з основними питаннями
--	---

Модуль 1. Загальні питання теорії лінгводидактики	
	<p>Тема 1. Предмет, мета та завдання спецметодики початкового навчання мови</p> <p>1.Наукові основи спеціальної методики розвитку мовлення та її зв'язок з іншими науками/ 2.Мовна здібність, мовленнєва навичка, мовленнєве уміння/</p>
	<p>Тема 2. Поняття про систему навчання мови дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Закономірності розвитку мовлення у дітей. 2. Методичні принципи навчання мови та мовлення .</p>
	<p>Тема 3. Завдання та методичні принципи спеціального навчання мови та мовлення дітей із ПМР</p> <p>1.Розвиток розуміння мовлення та словника. 2.Формування звукової культури мовлення . 3.Формування граматичної будови мови та розвиток звязного мовлення</p>
	<p>Тема 4. Основні засоби навчання мови та мовлення</p> <p>1.Види і типи занять з навчання мови та мовлення. 2.Дидактичні вимоги до організації і проведення занять.</p>
	<p>Тема 5. Методи та прийоми розвитку мовлення дітей із ПМР</p> <p>1.Наочні, словесні, практичні, репродуктивні та продуктивні методи навчання 2.Словесні, наочні та ігрові прийоми навчання .</p>
	<p>Тема 6. Поняття звукової культури мовлення та онтогенетичні аспекти його становлення.</p> <p>1.Виховання звукової культури мовлення. 2.Формування фонетичної сторони дитячого мовлення</p>
	<p>Модуль 2. Принципи, форми, методи та оцінювання навчальних досягнень дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку</p>

	<p>Тема 7. Методика формування вимови у дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Процес формування та розвитку звуковимови у дітей .</p> <p>2.Етапи роботи з розвитку у дітей здібностей диференціювати фонеми</p>
	<p>Тема 8. Поняття граматики та її становлення в дітей дошкільного віку. Завдання, шляхи та етапи формування граматичної будови мови.</p> <p>1.Основні періоди у формуванні граматичної будови мови.</p> <p>2.Методи і прийоми формування граматичної будови мови.</p>
	<p>Тема 9. Методика розвитку словника у дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Поняття та значення словникової роботи.</p> <p>2.Особливості розвитку словника дітей дошкільного віку.</p> <p>3.Завдання, напрямки, методи та прийоми логопедичної роботи з розвитку словника.</p>
	<p>Тема 10. Методика формування граматичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Формування граматично правильного мовлення.</p> <p>2.Методи і прийоми формування граматичної будови мови.</p>
	<p>Тема 11. Особливості розвитку зв'язного мовлення в дошкільному дитинстві</p> <p>1.Спеціальна методика розвитку зв'язного мовлення.</p> <p>2.Діалогічне та монологічне мовлення.</p>
	<p>Тема 12. Спеціальна методика формування діалогічного мовлення</p> <p>1.Особливості формування діалогічного мовлення</p> <p>2. Бесіда</p>
	<p>Тема 13. Завдання та зміст навчання монологічного мовлення</p> <p>1.Опис.Розповідь</p> <p>2. Роздум (міркування)</p>

Назва теми з основними питаннями	
Модуль 1. Загальні питання теорії лінгводидактики	
	<p>Тема 1. Предмет, мета та завдання спецметодики початкового навчання мови</p> <p>1.Наукові основи спеціальної методики розвитку мовлення та її зв'язок з іншими науками (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження; підготувати презентацію).</p> <p>2.Мовна здібність, мовленнєва навичка, мовленнєве вміння (написати доповідь; підготувати презентацію).</p>
	<p>Тема 2. Поняття про систему навчання мови дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Закономірності розвитку мовлення у дітей (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження; підготувати презентацію).</p> <p>2. Методичні принципи навчання мови та мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження; підготувати презентацію).</p>
	<p>Тема 3. Завдання та методичні принципи спеціального навчання мови та мовлення дітей із ПМР</p> <p>1.Розвиток розуміння мовлення та словника (написати конспект; презентувати доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження; підготувати презентацію).</p> <p>2.Формування звукової культури мовлення (підготувати доповідь; презентацію; розробити комплекс завдань; підготувати дидактичні матеріали).</p> <p>3.Формування граматичної будови мови та розвиток звязного мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали).</p>
	<p>Тема 4. Основні засоби навчання мови та мовлення</p> <p>1.Види і типи занять з навчання мови та мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію)</p> <p>2.Дидактичні вимоги до організації і проведення занять (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь)</p>
	<p>Тема 5. Методи та прийоми розвитку мовлення дітей із ПМР</p> <p>1.Наочні, словесні, практичні, репродуктивні та продуктивні методи навчання (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2.Словесні, наочні та ігрові прийоми навчання (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь;</p>

	підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)
	<p>Тема 6. Поняття звукової культури мовлення та онтогенетичні аспекти його становлення.</p> <p>1.Виховання звукової культури мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2.Формування фонетичної сторони дитячого мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
	Модуль 2. Принципи, форми, методи та оцінювання навчальних досягнень дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку
	<p>Тема 7. Методика формування вимови у дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Процес формування та розвитку звуковимови у дітей .(написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2.Етапи роботи з розвитку у дітей здібностей диференціювати фонем (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
	<p>Тема 8. Поняття граматики та її становлення в дітей дошкільного віку. Завдання, шляхи та етапи формування граматичної будови мови.</p> <p>1.Основні періоди у формуванні граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію)</p> <p>2.Методи і прийоми формування граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
	<p>Тема 9. Методика розвитку словника у дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Поняття та значення словникової роботи (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію)</p> <p>2.Особливості розвитку словника дітей дошкільного віку (скласти таблицю; презентувати доповідь)</p> <p>3.Завдання, напрямки, методи та прийоми логопедичної роботи з розвитку словника (скласти таблицю методів та прийомів логопедичної роботи; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>

	<p>Тема 10. Методика формування граматичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Формування граматично правильного мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2.Методи і прийоми формування граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю методів та прийомів формування граматичної будови мови; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
	<p>Тема 11. Особливості розвитку зв'язного мовлення в дошкільному дитинстві</p> <p>1.Спеціальна методика розвитку зв'язного мовлення (написати конспект; скласти таблицю; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2.Діалогічне та монологічне мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) .</p>
	<p>Тема 12. Спеціальна методика формування діалогічного мовлення</p> <p>1.Особливості формування діалогічного мовлення (написати конспект; скласти таблицю; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2. Бесіда (презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
	<p>Тема 13. Завдання та зміст навчання монологічного мовлення</p> <p>1.Опис.Розповідь (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2. Роздум (міркування) (написати есе; презентувати доповідь; підготувати презентацію)</p>

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання /завдання)
Модуль 1. Загальні питання теорії лінгводидактики	

1	<p>Тема 5. Методи та прийоми розвитку мовлення дітей із ПМР</p> <p>1.Наочні, словесні, практичні, репродуктивні та продуктивні методи навчання (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2.Словесні, наочні та ігрові прийоми навчання (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
<p>Модуль 2. Принципи, форми, методи та оцінювання навчальних досягнень дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку</p>	
2	<p>Тема 7. Методика формування вимови у дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Процес формування та розвитку звуковимови у дітей (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2.Етапи роботи з розвитку у дітей здібностей диференціювати фонем (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
3	<p>Тема 8. Поняття граматики та її становлення в дітей дошкільного віку. Завдання, шляхи та етапи формування граматичної будови мови.</p> <p>1.Основні періоди у формуванні граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію)</p> <p>2.Методи і прийоми формування граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
4	<p>Тема 10. Методика формування граматичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення</p> <p>1.Формування граматично правильного мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2.Методи і прийоми формування граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю методів та прийомів формування граматичної будови мови; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>

5	<p>Тема 12. Спеціальна методика формування діалогічного мовлення</p> <p>1.Особливості формування діалогічного мовлення (написати конспект; скласти таблицю; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2. Бесіда (презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p>
6	<p>Тема 13. Завдання та зміст навчання монологічного мовлення</p> <p>1.Опис.Розповідь (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)</p> <p>2. Роздум (міркування) (написати есе; презентувати доповідь; підготувати презентацію)</p>

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
Модуль 1. Загальні питання теорії лінгводидактики			
1.	Тема 1. Предмет, мета та завдання спецметодики початкового навчання мови	<p>1.Наукові основи спеціальної методики розвитку мовлення та її зв'язок з іншими науками (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження; підготувати презентацію).</p> <p>2.Мовна здібність, мовленнєва навичка, мовленнєве вміння (написати доповідь; підготувати презентацію).</p>	8
2.	Тема 2. Поняття про систему навчання мови дітей з порушеннями мовлення	<p>1.Закономірності розвитку мовлення у дітей (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження; підготувати презентацію).</p> <p>2. Методичні принципи навчання мови та мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження; підготувати презентацію).</p>	8
3.	Тема 3. Завдання та методичні принципи спеціального навчання мови та	<p>1.Розвиток розуміння мовлення та словника (написати конспект; презентувати доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження; підготувати презентацію).</p> <p>2.Формування звукової культури мовлення (підготувати доповідь; презентацію; розробити комплекс завдань; підготувати дидактичні матеріали).</p>	8

	мовлення дітей із ПМР		3.Формування граматичної будови мови та розвиток звязного мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали).	
4.	Тема Основні засоби навчання мови та мовлення	4.	1.Види і типи занять з навчання мови та мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію) 2.Дидактичні вимоги до організації і проведення занять (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь)	8
5.	Тема Методи прийому розвитку мовлення дітей із ПМР	5.	1.Наочні, словесні, практичні, репродуктивні та продуктивні методи навчання (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) 2.Словесні, наочні та ігрові прийому навчання (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)	8
6.	Тема Поняття звукової культури мовлення та онтогенетичні аспекти його становлення.	6.	1.Виховання звукової культури мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) 2.Формування фонетичної сторони дитячого мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)	6
			Модуль 2. Принципи, форми, методи та оцінювання навчальних досягнень дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку	
7.	Тема Методика формування вимови у дітей з порушеннями мовлення	7.	1.Процес формування та розвитку звуковимови у дітей (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) 2.Етапи роботи з розвитку у дітей здібностей диференціювати фонем (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)	6

	Тема Поняття граматики та її становлення в дітей дошкільного віку. Завдання, шляхи та етапи формування граматичної будови мови.	8. 1.Основні періоди у формуванні граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію) 2.Методи і прийоми формування граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)	7
9.	Тема Методика розвитку словника у дітей порушеннями мовлення	9. 1.Поняття та значення словникової роботи (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію) 2.Особливості розвитку словника дітей дошкільного віку (скласти таблицю; презентувати доповідь) 3.Завдання, напрямки, методи та прийоми логопедичної роботи з розвитку словника (скласти таблицю методів та прийомів логопедичної роботи; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)	7
10	Тема Методика формування граматичної сторони мовлення у дітей порушеннями мовлення	10. 1.Формування граматично правильного мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) 2.Методи і прийоми формування граматичної будови мови (написати конспект; скласти таблицю методів та прийомів формування граматичної будови мови; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)	6
11	Тема Особливості розвитку зв'язного мовлення в дошкільному дитинстві	11. 1.Спеціальна методика розвитку зв'язного мовлення (написати конспект; скласти таблицю; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) 2.Діалогічне та монологічне мовлення (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) .	6
12	Тема Спеціальна методика формування діалогічного мовлення	12. 1.Особливості формування діалогічного мовлення (написати конспект; скласти таблицю; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) 2. Бесіда (презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали)	6

13	Тема Завдання та зміст навчання монологічного мовлення	13. 1.Опис. Розповідь (написати конспект; скласти таблицю за результатами вивчення наукової літератури; презентувати доповідь; підготувати презентацію; розробити комплекс завдань/вправ; підготувати дидактичні матеріали) 2. Роздум (міркування) (написати есе; презентувати доповідь; підготувати презентацію)	4
----	---	---	---

Детальне методичне забезпечення самостійної роботи студентів за кожною темою навчальної дисципліни «*Спеціальна методика навчання мови та мовлення*» представлено у системі електронного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6279>)

Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

1) *традиційні* дидактичні методи та прийоми:

- *словесні*: лекція, розповідь, бесіда, дискусія, дебати, повідомлення, опитування;
- *наочні*: показ, метод ілюстрацій, метод демонстрацій (використання ілюстрованих посібників, таблиць, замальовок на дошці тощо, задіяння комп'ютерної та мультимедійної техніки, демонстрація навчальних фільмів, інформаційних відеороликів, мультимедійних презентацій тощо);
- *практичні*: вправи, практичні роботи тощо.

2) *інноваційні* методи навчання: проблемне навчання, контекстне навчання (як інтеграція навчальної, наукової та практичної діяльності), особистісно-орієнтоване навчання, навчання у співпраці, ситуаційне навчання, дистанційне навчання (згідно розпоряджень щодо організації освітнього процесу), перевернутий клас (flipped classroom), метод проєктів;

3) *інтерактивні* методи навчання: корпоративне навчання (навчання в парах, робота в малих групах), колективно-групове навчання («велике коло», мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, навчаючи – вчуся); стимулювання творчої активності студентів (цікаві аналогії; фасилітована дискусія, вирішення ситуативних задач (Case study)); елементи навчального тренінгу.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

- усне опитування;
- стандартизований контроль (тестування);
- письмова контрольна робота (модульна робота);
- індивідуальні завдання (есе, реферат);
- презентація або захист проєкту;
- спостереження за участю в дискусіях, практичних заняттях;
- самооцінювання та взаємооцінювання тощо.

Форми контролю:

– *поточний контроль передбачає*:

- *усне опитування* студента на лекційних і семінарських заняттях (фронтальне, індивідуальне);

- *письмовий контроль* (самостійна робота, термінологічний диктант, реферат, есе, самоконтроль та взаємоперевірка),
- *практичний контроль* (оформлення презентацій, створення структурних (візуальних) схем тощо).

– *модульний (рубіжний) контроль передбачає*: письмові контрольні роботи у кінці змістового модуля 1 та змістового модуля 2 або автоматизоване тестування у системі електронного навчання Moodle.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студента, письмові контрольні роботи (автоматизоване тестування у системі електронного навчання Moodle) у кінці змістових модулів становить 60 балів.

– *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі заліку з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерії оцінювання роботи та результатів навчання здобувача освіти на семінарських заняттях та критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання, – 12 балів¹.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

10–12 балів, «відмінно» – студент під час виступу повністю, ґрунтовно, логічно послідовно, з наведенням прикладів розкрив питання; вільно володів опрацьованим матеріалом, доповідав, не користуючись допоміжними засобами (конспект, підручник, методичні вказівки тощо); обґрунтував висновки та відповів на всі запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування дав правильні відповіді на питання, без помилок виконав практичні завдання, активно працював протягом усього заняття, дав правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

7–9 балів, «добре» – студент повно та правильно висвітлив головні аспекти поставленого питання, відповідно до обраної теми, користуючись написаним текстом; зробив правильний висновок; допустив незначні помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел літератури та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування переважна більшість відповідей на питання були правильними, допустив незначні помилки у виконаних практичних завданнях.

4–6 балів, «задовільно» – студент неповно висвітлив головні аспекти поставленого питання, користуючись написаним текстом; зробив неправильні висновки; допустив

¹ **Формула переведення балів з 12-бальної у 100-бальну систему**

Набрані студентом у межах одного модуля бали (на семінарських заняттях, за виконання завдань для самостійної роботи та модуль-контроль) додаються й отримана сума ділиться на загальну кількість оцінок за запланованими видами роботи. Так виводиться середній бал (СБ).

Наприклад, студент набрав: Т.1 – 8 балів + Т.2 – 7 балів + n ... + Т.7. – 10 балів = 78 балів / 7 (кількість оцінок за один модуль) = 11,14.

Отже СБ – 11,14.

Далі за формулою виводиться кількість балів, отримана студентом за модуль: (СБ 11,14 * 0,05 + 0,4) * 30 (максимальна сума балів за один модуль) = 29 (28,71) – сума балів, набрана за модуль.

Сума балів за два модулі не може перевищувати – 60 балів.

грубі помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням невеликої кількості джерел літератури; під час фронтального опитування не зміг відповісти на більшу половину з поставлених запитань, допустив значні помилки у виконаних практичних завданнях.

1–3 бали, «незадовільно» – студент не розкрив питання, проявив поверховість суджень, не зміг відповісти на поставлені запитання; доповідь підготовлена з використанням лише одного джерела літератури; під час фронтального опитування частково зміг відповісти/не відповів на питання, допустив грубі помилки у виконаних практичних завданнях.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
12-11	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
9-10	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
7-8	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
5-6	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
4-3	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
2-0	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

Під час оцінювання завдань для самостійної роботи студентів враховується:

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;
2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;
3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).
4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)													Кількість балів (екзамен)	Сума р-на к-ть балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Завдання для підсумкового контролю (екзамену) з навчальної дисципліни “Спеціальна методика навчання мови та мовлення” розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6279>

Кількість балів, які студент може набрати за правильну відповідь за одне тестове завдання – 1 бал.

Кількість правильних відповідей	Кількість балів за залік	Кількість правильних відповідей	Кількість балів за залік
40	40 балів	19	19 балів
39	39 балів	18	18 балів
38	38 балів	17	17 балів
37	37 балів	16	16 балів
36	36 балів	15	15 балів
35	35 балів	14	14 балів
34	34 бали	13	13 балів
33	33 бали	12	12 балів
32	32 бали	11	11 балів
31	31 бал	10	10 балів
30	30 балів	9	9 балів
29	29 балів	8	8 балів
28	28 балів	7	7 балів
28	27 балів	6	6 балів
26	26 балів	5	5 балів
25	25 балів	4	4 бали
24	24 бали	3	3 бали
23	23 бали	2	2 бали
22	22 бали	1	1 бал

Кількість правильних відповідей	Кількість балів за залік	Кількість правильних відповідей	Кількість балів за залік
21	21 бал	0	0 балів
20	20 балів		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Бал, отриманий на екзамені, сума балів, отриманих здобувачем освіти за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90–100)	Відмінно
зараховано	B (80–89)	Дуже добре
	C (70–79)	Добре
зараховано	D (60–69)	Задовільно
	E (50–59)	Достатньо
незараховано	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного перескладання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

A – «зараховано» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «зараховано» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «зараховано» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незараховано» з можливістю повторного перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незараховано» з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

**Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю
навчальних досягнень студента**

1. Розкрийте предмет, об'єкт і мету спеціальної методики розвитку мовлення.
2. Поясніть природу та механізми процесу сприймання звуків і розуміння мовлення дитиною.
3. Наведіть приклади дидактичних ігор, що мають корекційно-розвивальний вплив, які доцільно використовувати на занятті з української мови.
4. Розкрийте теоретичні і практичні завдання спецметодики розвитку мовлення.
5. Назвіть основні елементи звукового складу (за Бельтюковим).
6. Назвіть закономірності засвоєння дитиною рідної мови.
7. Які процеси включає оволодіння звуковою стороною мовлення?
8. Скласти план-конспект логопедичного заняття з елементами арт-терапії.
9. Охарактеризуйте завдання навчання дітей із ПМР рідної мови.
10. Назвіть особливості оволодіння складовою структурою слова дитиною (О.Гвоздьов).
11. Наведіть приклади вправ для розвитку артикуляційної моторики.
12. Перерахуйте загальні принципи навчання рідної мови і мовлення.
13. Розкрийте періоди засвоєння дитиною граматичної системи рідної мови.
14. Наведіть приклад плану-конспекту індивідуального логопедичного заняття з використанням інноваційних технологій.
15. Проаналізуйте засоби навчання мови та мовлення дітей.
16. Перерахуйте принципи процесу формування та розвитку звуковимови у дітей.
17. Наведіть приклад індивідуального логопедичного заняття з виховання звукової культури мовлення (диференціація фонем чи складів, розрізнення слів близьких за звуковим складом та ін.)
18. Назвіть методи та прийоми розвитку мовлення дітей із ПМР.
19. Назвіть шляхи формування граматично правильного мовлення дошкільників із ПМР.
20. Скласти фрагмент плану-конспекту логопедичного заняття з рідної мови на вибрану тему.
21. Розкрийте методи і прийоми формування граматичної будови мови.
22. Назвіть науковців, які досліджували процес оволодіння дитиною звукової будови мови.
23. Розкрийте особливості розвитку словника у дітей дошкільного віку.
24. Які основні завдання спеціальної методики формування морфологічної сторони мовлення.
25. Розкрийте теоретичні і практичні завдання спеціальної методики розвитку мовлення.
26. Назвіть методи та прийоми словникової роботи.
27. Розкрийте основні завдання корекційного навчання звуковимови на фронтальних заняттях.

28. Охарактеризуйте етапи роботи з розвитку у дітей здібності диференціювати фонему.

29. Назвіть етапи засвоєння дітьми переносного значення слів.

30. Розкрийте напрямки логопедичної роботи з розвитку словника у дітей з ПМР

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу (*«Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»*)

(<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shlyakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>).

Згідно рішення кафедри (Протокол №1 від 12.08.2024, https://docs.google.com/document/d/1pLsnwa1u2HmrWohl3u55_KVXBgyc736H/edit#heading=h.6kdsnvwgb0rq) викладач враховує додаткові бали, отримані через неформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають тематиці курсу та отримані на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Всеосвіта», ГО «Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної та позашкільної освіти» та ін.

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

Рекомендована література

Основна

1. Данілавичюте Е. А. Стратегії визначення і подолання труднощів у навчальній діяльності дітей з дизартрією. Освіта осіб з особливими потребами в умовах миру і війни : матер. IX Міжнар. конгресу зі спец. педагогіки і психології. Київ : ІСПП, 2023. С. 132-138.
2. Костик, Л., & Беспалько, Г. Організація логопедичної роботи із формування граматично правильної будови мовлення у дошкільників із ЗНМ засобами дидактичних ігор. *Psychology Travelogs*, (5), 2025. 80–91. <https://doi.org/10.31891/PT-2025-5-7> URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13467>
3. Костик Л. Б. Сучасні методики формування вимови фонем у дітей дошкільного віку у логокорекційній роботі. Формування життєвої компетентності осіб з ООП : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (13–14 трав. 2025 р.). Харків, 2025. С. 167–170. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/19099>
4. Костик Л. Використання українського фольклору для формування діалогічного мовлення в умовах воєнного часу у школярів із ЗНМ: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Трансформація початкової освіти в епоху змін: виклики та можливості» (м.

Чернівці, 1 травня 2025 р.). Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. С.123-128.
<https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12433>

5. Костик Л.Б. *Спеціальна методика навчання мови та мовлення*: електронний курс на освітній платформі OODLE Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=6279>
6. Мартиненко І. В. Особливості комунікативної діяльності дітей старшого дошкільного віку із системними порушеннями мовлення : моногр. Київ : ДІА, 2016. 304 с.
7. Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічна підтримка дітей п'ятого року життя із лексико-граматичними труднощами : навч.-метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення / І. М. Брушневська, Ю. В. Рібцун. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 204 с.
8. Рібцун Ю. Заїкання: підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі. Київ : ФОП Цибульська В. О., 2023. 272 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/738529/>
9. Рібцун Ю. В. Я учуся розмовляти : навч.-метод. комплект : логопедичний альбом з розвитку мовлення дошкільників 3-6 років. Київ: Генеза, 2019. 160 с.
10. Рібцун Ю. В. Психомовленнєвий розвиток дітей раннього віку: теорія і практика. Дошкільне виховання. №1. 2024. С. 3-9. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/739149>
11. Рібцун Ю. В. Загальний недорозвиток мовлення у дошкільників: пропедевтика та корекція. Дошкільне виховання. №3. 2024. С. 3-10. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/740003>

Додаткова

1. Калмикова Л. О. Перспективність і наступність в навчанні мови й розвитку мовлення дітей дошкільного й молодшого шкільного віку: психолінгвістичний і лінгвометодичний виміри. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2017. 448 с.
2. Костик Л., Піканова Н., Коропатова О. Використання ігрових технологій у мовленнєвій корекції дітей дошкільного віку. (2025). В U L L E T I N OF OLEKSANDR DOVZHENKO HLUKHIV NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY, 3(59), 214-220. <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-3-59-214-220>
3. Логопедія : підр. / За ред. М. К. Шеремет. Київ: Видавничий Дім «Слово». 2018. 856 с.
4. Мартиненко І. В. Комунікативний тренінг для дошкільників з порушеннями мовлення. Київ : Літера ЛТД, 2019. 120 с. (серія «Інклюзивне навчання»)
5. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів. Київ : Літера ЛТД, 2008. 336 с.
6. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників). Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 288 с.
7. Рібцун Ю. В. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ: програмно-метод. комплекс. Київ : Освіта України, 2011. 294 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/738735/>

8. Рібцун Ю. В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток : навч.-метод. посіб. Львів : Світ, 2020. 268 с.
9. Трофименко Л. І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ : програмно-метод. комплекс. Київ : Актуальна освіта, 2013.
10. Трофименко Л. І. Освітні труднощі в учнів початкових класів з алалією. Особлива дитина: навчання і виховання. 2022. №4(108). С. 58-68
- 11 Трофименко Л. І. Стратегії підтримки дітей з алалією в освітньому середовищі. Особлива дитина: навчання і виховання. 2024. №1(113). С. 41-65
12. Шеремет М. К., Стахова Л. Л., Кравцова І. В., Кравченко А. І. Організація корекційно-розвивальної роботи в групах для дітей із порушеннями мовлення (орієнтовне планування та методичні рекомендації). Суми : СумДПУ, 2014. 186 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>
2. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02infres>
3. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf_tid=All
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. ELibUkr Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL: <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
7. Академічна доброчесність. Сайт кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти. URL: <https://preschool.chnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) під час вивчення навчальної дисципліни “Спеціальна методика навчання мови та мовлення” ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов’язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується:

– «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому

національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademic-hnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>),

– «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6279>)